

Els universitaris demanen valencià

La identificació amb la llengua pròpia és la raó principal per la qual cada any més universitaris valencians decideixen estudiar en valencià. La demanda, però, sobrepassa a hores d'ara l'oferta. Un balanç que enfronta universitats amb alumnes.

L'augment progressiu de la demanda de classes en valencià a les universitats valencianes és un fet. A la Universitat de València s'ha passat del 12,55% el curs 90-91 al 41,61% en l'actual curs 97-98; a la Jaume I de Castelló el percentatge arriba al 40,2%; a la Politècnica és del 29% i per darrere se situa la d'Alacant, amb un 18%. De la recentment estrenada Universitat Miguel Hernández d'Elx, no hi ha cap dada.

Analitzant l'increment de la demanda, segons fonts del Servei de Normalització Lingüística de la Universitat de València, "a aquest ritme és previsible que en els pròxims anys es produeixca una equiparació entre la demanda en castellà i en català, com ja passa en algunes titulacions, i aleshores res no excusarà les universitats valencianes de donar resposta a aquesta demanda desatesa".

La identificació amb aquesta llengua és la raó principal per la qual els universitaris decideixen rebre la seua formació en valencià, segons es desprèn d'una enquesta feta pel Servei de Normalització Lingüística de la Universitat de València a 1.623 estudiants matriculats en valencià aquest curs. Per darrere queden les raons interessades (9,87%), per costum (16,93%), per militància (13,85%) o per comoditat (10,8%). Molts d'aquests estudiants declaren que

tenen el castellà com a llengua familiar i el valencià com a llengua preferent de relació social. Aquesta dada coincideix amb una altra de ben interessant: hi ha una certa quantitat d'estudiants que declaren tenir com a llengua familiar el castellà però que quan se'ls pregunta sobre motivacions afirmen haver

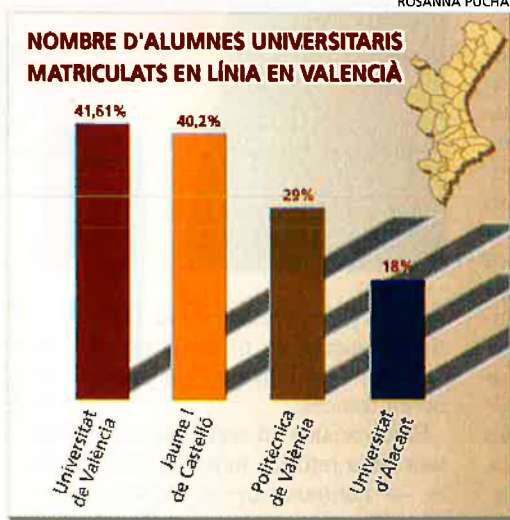
no estan preparades per a respondre les exigències de milers dels seus usuaris.

L'octubre de l'any passat, alumnes de totes les universitats valencianes sol·licitaren l'empara del Síndic de Greuges de la Generalitat Valenciana com a mesura de protesta pel continu incompliment de la docència en valencià, després d'haver-ho denunciat any rere any als tribunals de greuges de les mateixes universitats.

Els estudiants denunciants, la majoria d'ells integrats en la Coordinadora Enric Valor per la Normalització Lingüística, qualifiquen d'"inacceptable l'actual estat d'indefensió" ja que, segons la Coordinadora, "es basa en la discriminació civil d'una part important d'universitaris i practica la vulneració sistemàtica dels drets del conjunt". Josep Lluís Vidal, representant de l'Entesa

d'Estudiants Valencians a la Universitat Politècnica, explica que a la seua universitat "la llengua està sota mínims, no hi ha cap tipus de voluntat política, existeix una mancança de normativa de promoció de la llengua, el Servei de Normalització Lingüística no té recursos i quasi tota la paperassa administrativa i propagandística es fa en castellà. D'aquesta manera és molt difícil fer res".

I és que, mentre a les universitats de les Illes Balears i de Catalunya l'ensenyament real en català ultra-

demanat les classes en català perquè la consideren la seua llengua pròpia.

Noves generacions. La incorporació a la Universitat de les noves generacions que han rebut tot l'ensenyament secundari en la llengua pròpia del país, i també les campanyes conjuntes de les universitats per animar els estudiants a exercir el seu dret lingüístic, han col·laborat a aquest augment que, no obstant això, es torna en contra de les mateixes institucions perquè

passa sobradament el 50%, a les valencianes cap no supera el 15%, percentatge en què es troba la Universitat de València, la que més classes en valencià ofereix, seguida de la Jaume I de Castelló, i molt per baix la Politècnica, la d'Alacant, amb un 2%, i la Miguel Hernández ubicada a la ciutat d'Elx.

Una tèbia política lingüística.

Aquest desequilibri entre les diferents universitats de l'àmbit lingüístic català és fruit de la manca d'una política lingüística al País Valencià truncada l'any 84, quan el govern socialista va anar cedint a les pressions de la dreta i a les campanyes encapçalades pel diari *Las Provincias* en contra de l'ensenyament generalitzat en valencià tal i com tenien voluntat de fer en principi d'acord amb el llampant Estatut d'Autonomia Valenciana. El plantejament inicial del govern valencià va anar aigualint-se mentre que a Catalunya es reconeixia que la llengua vehicular de l'ensenyament era el català.

Als anys 90, passat el primer rebombori, i amb l'aprovació de noves normatives, es posaren en marxa els programes d'educació bilingüe. Amb tot, encara avui l'administració valenciana no promociona prou l'ensenyament en català i la xifra de xiquets escolaritzats en línies en valencià és encara molt reduïda.

En el present curs 97-98, segons dades de l'Àrea d'Ordenació Educativa de la Conselleria de Cultura i Educació de la Generalitat Valenciana, dels 460.000 alumnes escolaritzats d'infantil, primària i secundària al País valencià, 97.728 -8.215 més que l'any passat- han estudiat a 760 centres en valencià, el que representa aproximadament un 20% de la xifra total d'alumnes.

Una de les mesures que ajudaria a equilibrar aquesta diferència és la major actuació de l'administració en els centres concertats, la gran majoria dels quals no ofereixen aquesta opció. Amb tot, la política educativa de la Generalitat és per defecte en castellà, ja que perquè la docència siga en valencià ho han de sol·licitar els centres o els pares i actualment, amb el go-

vern del PP, rares vegades es fa a iniciativa de la Conselleria, possibilitat prevista en la normativa vigent.

L'Àrea d'Ordenació Educativa insisteix a dir, basant-se en diversos estudis, que l'educació bilingüe assegura un major rendiment escolar i se suposa que els estudiants de secundària que s'acolliren a aquests programes continuen en major mesura estudiant en valencià a la Universitat. Això explicaria la demanda cada vegada major de classes en valencià a les universitats del País Valencià.

A més de l'Estatut d'Autonomia i de la Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià, els estatuts de les universitats també inclouen el compromís de promoure la llengua pròpia dels valencians així com la plena utilització en la docència. Cal dir també que a la majoria d'universitats valencianes es practica una política proteccionista, en concret, la junta de govern de la Universitat de València s'ha fornit d'un munt d'acords i d'altres documents, com ara la "Carta de drets i deures dels estudiants", per assegurar aquests compromisos. Tot i això, la majoria de departaments tenen dèficit de professorat en valencià. En l'oferta de curs acadèmic s'es-

pecifica la llengua en què s'impartiran les classes, encara que els estudiants que les volen en valencià pensen que després de fer malabarismes en els horaris aquesta oferta no sempre és real. Segons l'informe que anualment es publica a la Universitat de València sobre avaluació de la docència, prop d'un terç dels grups oferts en valencià fan classe en castellà.

Atesa la generalització del problema, l'equip rectoral s'ha compromès a augmentar el percentatge de places de professorat que acrediten el coneixement de les dues llengües i en la junta de govern del 21 d'octubre de 1997 s'aprovà per majoria una mesura per la qual els professors i el personal d'administració i servei que vulga consolidar una plaça a la universitat després de quatre anys d'haver-hi treballat, haurà d'acreditar el nivell de coneixement del valencià corresponent a la plaça a què vulga accedir. L'acord de la junta de govern, però, l'han considerat insuficient col·lectius com la Coordinadora Enric Valor, que creu que d'ara endavant el cent per cent del personal contractat hauria de tenir un perfil lingüístic valencià.

L'estancament de l'oferta en valencià a les universitats començà l'any 84, amb un Consell en mans dels socialistes que va acabar cedint a les campanyes de la dreta encapçalades per 'Las Provincias'. Ara com ara, la demanda és molt superior a l'oferta.

Ester Pinter